

BÖLCSŐDÉKNEK

AKTUÁLIS

Szűcs Viktória

Helyettesítési pótlék a bölcsődében

A helyettesítés díjazása nem új keletű dolog, hiszen húsz évvel ezelőtt, 2001. július 1-jén lépett hatályba a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (továbbiakban: Kjt.) 24. §-ának ma is hatályos (1) bekezdése, amely szerint, *ha a közalkalmazott a saját munkaköre ellátása mellett a munkáltató rendelkezése alapján átmenetileg más munkakörébe tartozó feladatokat is ellát, s ezáltal jelentős többletmunkát végez, illetményén felül a végzett munkával arányos külön díjazás (helyettesítési díj) illeti meg.*

Tulajdonképpen némi pontosítással, ezen szabály alkalmazását váltja fel a bölcsődében, mini bölcsődében kisgyermeknevelő munkakört betöltők esetében a helyettesítési pótlék 2021. január 1-jétől.

Főszabály, hogy bölcsődei csoport működéséhez (12–14) gyermek, legalább két fő kisgyermeknevelő foglalkoztatása szükséges [a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (továbbiakban: NMr.) I. melléklet 2.1. pont].

A kisgyermeknevelő több jogcímen (szabadság, betegszabadság, továbbképzésen való részvétel, munkaidő-kedvezmény, stb.) jogosult hosszabb-rövidebb idejű mentesülésre a munkavégzési és rendelkezésre állási kötelezettsége alól.

Az egyik kisgyermeknevelő távolléte miatt, a másik kisgyermeknevelő az aznap bennlévő, maximum 12–14 főből álló gyer-

AKTUÁLIS

Szűcs Viktória
Helyettesítési pótlék a bölcsődében

1

GYERMEKVÉDELEM

dr. Henzsel Nóra
Jogszabályváltozások a gyermekvédelemben

3

JOGSZABÁLYFIGYELŐ

dr. Farkas Ildikó
Fontos, a köznevelést is érintő új jogszabályok, változások - 2021

5

TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS

Molnárné dr. Balogh Márta
A társadalombiztosítási ellátások 2021. évi összege

13

Molnárné dr. Balogh Márta
A próbaidő társadalombiztosítási szempontból

18

mekcsoport – amelyben sajátos nevelési igényű gyermek (SNI) ellátása is történhet – gondozását, nevelését látja el akár egész nap egyedül, nem kétséges, hogy jelentős többletmunkát végez.

2021. január 1-jétől, a korábbi **helyettesítési díj helyett**, [a Kjt.-nek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet (továbbiakban: Kjtvrh.) 15. § (10) bek. alapján] **helyettesítési pótlékot kell fizetni** a bármilyen okból távollévő bölcsődei, mini bölcsődei csoportban foglalkoztatott kisgyermeknevelő részére, amennyiben a kisgyermeknevelő egyedül látja el a csoportot, az alábbiak szerint:

„Helyettesítési pótlék illeti meg a bölcsődei, mini bölcsődei csoportban azt a kisgyermeknevelőt, aki a másik kisgyermeknevelő távolléte esetén egyedül látja el a bölcsődei csoporttal kapcsolatos feladatokat. A helyettesítési pótlék mértéke az egy órára járó illetmény 30%-a.” [Kjtvrh. 15. § (10) bek.]

Fontos hangsúlyozni, hogy a helyettesítési pótlék a kisgyermeknevelőt a másik kisgyermeknevelő bármilyen okból való távolléte esetén (szabadság, betegség, továbbképzés, szakszervezeti munkaidő-kedvezmény, stb.) már az első naptól megilleti, abban az esetben, ha egyedül látja el a bölcsődei csoportot.

Az 5 vagy több gyermekcsoporttal működő intézmény esetén további 2 fő kisgyermeknevelő biztosítása kötelező [NMr. I. melléklet 2.1. pont], így ezekben az intézményekben, van

lehetősége a vezetőknek egy másik, saját csoport nélküli (ún. „fregoli”, vagy köztes műszakban dolgozó) kisgyermeknevelőt a hiányzó kisgyermeknevelő feladatellátási helyére (csoportjába) irányítani. Értelemszerűen abban az esetben, ha a hiányzó kisgyermeknevelőt egy másik, saját csoport nélküli, ún. fregoli, vagy köztes műszakot végző kisgyermeknevelő helyettesíti, **nem valósul meg az a jogszabályi kitétel, hogy a kisgyermeknevelő egyedül látja el a bölcsődei csoporttal kapcsolatos feladatokat**, ezért számára a helyettesítési pótlék sem jár.

Minden más esetben, amikor a csoportért felelős egyik kisgyermeknevelő hiányzása esetén, a másik kisgyermeknevelő egyedül van – akár csak a nap egy részében, vagy egészében – a teljes gyermekcsoporttal, helyettesítési pótlékre lesz jogosult. Felhívom a figyelmet, hogy egész napos kisgyermeknevelői hiányzás esetén **ezen a napokon de facto nincs ölelkezési idő**, hiszen egyedül dolgozik a másik kisgyermeknevelő a gyermekcsoporttal, ezért a kisgyermeknevelőt a helyettesítési pótlék akár egész napra, amíg a munkahelyén (a gyermekcsoportban) tartózkodik, megilleti.

A helyettesítési pótlék mértéke

A helyettesítési pótlék mértékének meghatározásakor a dolgozó **egy órára járó illetményének 30%-át kell a munkáltatónak alapul venni**. Ennek megfelelően a kisgyermeknevelők esetében órában kell kimutatni azt az idő-

szakot, amikor egyedül látják el a bölcsődei csoporttal kapcsolatos feladatokat. Ezen óraszámok összesített mértékét kell feladni az államkincstár felé bérszámfejtésre.

A helyettesítést végző kisgyermeknevelő egy órára járó illetményének meghatározásakor alapvető feladata a vezetőknek, az illetmény fogalmát értelmezni: A Kúria számos döntésében kimondta, hogy a közalkalmazott garantált illetménye és a megállapított illetménye nem azonos fogalmak [Mfv.II.10.390/2016/5., Mfv.II.10.414/2016/6., Mfv.II.10.550/2016/4.], a Kjt. 66. § (1)–(5) bekezdésében, 85/A. § 1) pontjában meghatározott rendelkezések alapján figyelemmel a garantált bérminimumot évenként meghatározó kormányrendeletekre is. A töretlen bírói gyakorlat szerint, az illetmény fogalmának meghatározásakor, a Kjt. nem szabályozza külön a garantált illetményt, és a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt, ezért azokat az illetmény fogalma együttesen tartalmazza.

A fentiekre figyelemmel a helyettesítési pótlék egy órára járó illetmény 30%-ának meghatározásakor a következő illetményelemek képeznek számítási alapot [Kjt. 61. §–67. §, Nktv. 65. §]:

- besorolás szerinti illetmény (azaz Kjt. illetménytábla szerinti illetmény, illetve pedagógus életpálya szerinti illetmény), ami nem lehet alacsonyabb, mint a garantált bérminimum,
- további szakképesítésért járó illetménynövekedés,
- munkáltatói döntésen alapuló illetménykiegészítés.

Bérpótlékok párhuzamosan

Számos olyan eset elképzelhető, amikor egy időszakra a dolgozót többféle bérpótlék is megilleti. A bérpótlékok mindig valamilyen, az általánostól eltérő munkakörülményre tekintettel járnak a munkavállalónak. Elképzelhető, hogy valaki egyszerre több, az általánostól eltérő körülmény mellett dolgozik (pl. váltott műszak, rendkívüli munkaidő).

Előfordulhat, hogy az adott hónapban, a helyettesítést biztosító kisgyermeknevelő beosztás szerinti napi munkaidejének kezdő időpontja rendszeresen változik (pl. első hét délelőtt, második hét délután) – ha a hónap harmadik hetében pl. a társkisgyermeknevelő szabadsága miatt egyedül

van egész nap a gyermekcsoporttal, ebben az esetben, a helyettesítési pótlékon felül, a munkaidő kezdő időpontjának rendszeres váltakozása miatt a tizennégy és tizennyolc óra közötti időtartam alatt történő munkavégzés esetén járó 15%-os bérpótlék is megilleti. [Gyvt. 15. § (10) bek.]

Ugyanígy fennállhat, hogy az előzetesen közölt munkaidő-beosztástól eltérően, rendkívüli munkaidőt (túlórát) rendel el a munkáltató. A rendkívüli munkaidőre főszabály szerint 50% bérpótlék jár. [Mt. 107–109. § és 143. §]

Fontos még kiemelni, hogy pótlékot nem pótlékolunk. Azaz, ha egy adott időszakra a munkavállalót többféle jogcímen is megilleti bérpótlék, akkor mind-egyiket külön-külön, az alpbérre vetítve kell kiszámítani.

Milyen díjazás jár helyettesítés esetén más munkakörökben?

Változatlanul, a kisgyermeknevelő munkakör kivételével, a más munkakörben foglalkoztatott dolgozót pl. bölcsődei dajka, élelmezésvezető, konyhai kisegítő, házimunkás stb., a Kjt. 24. § (1) bekezdése alapján, **amennyiben a saját munkaköre ellátása mellett a munkáltató rendelkezése alapján átmenetileg más munkakörbe tartozó feladatokat is ellát, s ezáltal jelentős többletmunkát végez, illetményén felül a végzett munkával arányos külön díjazás (helyettesítési díj) illeti meg**. Végezetül felhívom a figyelmet, hogy a helyettesítési díj és a helyettesítési pótlék eltérő szabályozást foglal magában, amelyet a végrehajtás során nem szabad összekeverni.

GYERMEKVÉDELEM

dr. Henzsel Nóra Jogszabályváltozások a gyermekvédelemben

Év elejétől hatályos az Emberi Erőforrások Minisztériumának rendelete amely, a veszélyhelyzettel is összefüggésben, több kiemelkedő fontosságú szociális és gyermekvédelmi tárgyú jogszabályt érint.

2021. január 7-én, hirdették ki az 1/2021. (I. 7.) EMMI rendeletet az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról.

A módosító rendelet az alábbi jogszabályokat érinti:

- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai fel-

adatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet);

- A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet (a továbbiakban: SZCSM rendelet);
- A személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet;
- A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet.

A változások a kihirdetést követő harmadik napon, azaz 2021. január 10. napján léptek hatályba, ez alól kivételt képez az NM rendelet fogyatékoságügyi tanácsadásra vonatkozó új szabálya, amely 2022. január 1. napjától lesz hatályos.

Az NM rendeletet érintő változások

Alapvető elvárás, hogy a személyes gondoskodás során a gyermeki és szülői jogok tiszteletben tartásával, azok érvényesülését biztosítva kell eljárni. Ezt az alapelvet kívánja megerősíteni, az az új szabály, mely szerint a gyermekvé-